

Toimiva kansalaisyhteiskunta on osa kunnan elinvoimaa

Askeleet kuntien järjestöyhteistyöhön

Toimiva kansalaisyhteiskunta on tärkeä osa kunnan elinvoimaa. Järjestöt ja yhdistykset tuovat kuntaan työpaikkoja, palveluja, harrastusmahdollisuuksia ja monipuolista vapaaehtoistoimintaa.

Tämä yhdistysohjelmamalli tukee kuntia, kun ne valmistelevat ja tekevät yhteistyötä alueellaan toimivien järjestöjen ja yhdistyksien kanssa. Mallin on koonnut Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän järjestöjaosto.

Järjestöjaostosta ja Varsinais-Suomen järjestöfoorumista saat lisätietoa osoitteesta www.jarjestofoorumi.fi.

Elinvoimaisen, dynaamisen ja yhteisöllisen kunnan tunnistaa toimivasta yhteistyöstä kolmannen sektorin kanssa. Huolehdiathan, että myös sinun kuntasi kuuluu tähän joukkoon!

Yhdistysohjelmamalli

Kunnan ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö on parhaimmillaan hedelmällistä ja kaikkia osapuolia hyödyttävää ja motivoivaa. Yhteistyön rakentamisen ei tarvitse olla vaikeaa tai monimutkaista, mutta on tärkeää, että kehittämistyötä tehdään suunnitelmallisesti. Seuraavassa esitellään kuusi askelta, joiden avulla yhteistyötä on helppo lähteä rakentamaan tai vahvistamaan.

1 Nimetään yhdyshenkilöt

Kunnan ja järjestön tai yhdistyksen hyvän vuorovaikutuksen ja yhteistyön varmistamiseksi on tärkeää, että kunnassa on selkeästi osoitettu yhteistyölle yhdyshenkilö. Tarvittaessa voidaan määritellä eri yhdyshenkilöitä esimerkiksi toimialoittain elinkaarimalliajattelua hyödyntäen.

Kunnan yhdyshenkilön yhteystietojen pitää löytyä kunnan verkkosivuilta. On tärkeää huolehtia yhteydenottotavoista niin, ettei kunnan tavoitettavuus kärsi henkilövaihdoksista. On eduksi, että järjestöyhteistyö on pysyvä osa kuntaorganisaation rakennetta niin, että kunnan organisaatiosta löytyy järjestöyhteistyöhön liittyvä toimenkuva.

2 Varmistetaan kunnan alueella toimivien järjestöjen näkyvyys

Aktiivinen kansalaistoiminta palvelee myös kunnan tavoitteita, joten järjestöjen hyvä löydettävyys on kunnan etu. On tärkeää, että kunta tarjoaa järjestöjen yhteystiedoille paikan kunnan verkkosivuilta tai vastaavalta alustalta, jota kunta hyödyntää. Vastuu sisällön ajantasaisuudesta on järjestöillä ja yhdistyksillä. Tieto palvelee niin kuntalaisia kuin kunnan ja järjestöjen välistä avointa vuoropuhelua.

3

Kutsutaan järjestöt säännöllisesti koolle

Kunta kutsuu järjestöt ja yhdistykset säännöllisesti koolle muutaman kerran vuodessa, ja aina valtuustokauden alussa. Tapaamiseen kutsutaan kunnasta järjestöyhteistyöstä vastaavat viranhaltijat sekä luottamushenkilöitä. Yhteistyö tulee sitoa kuntastrategian tavoitteisiin.

Tapaamisten tavoitteena on tiedonjako, palvelujen kehittäminen sekä aidon ja molemminpuolisen yhteistyön rakentaminen sekä yhteiskehittäminen ja seuranta. Tilaisuudet voivat olla kaikille avoimia tai rajatulle ryhmälle tarkoitettuja. Ryhmät voivat olla esimerkiksi tietyn teeman tai aiheen parissa toimivia järjestöjä, tiettyjä toimija- tai väestöryhmiä, tai kunnan kanssa eri rooleissa yhteistyössä toimivia järjestöjä (palveluntarjoajat, sopimuskumppanit, vapaaehtoistyöntekijät, kokemusasiantuntijat). Tapaamisten pitää olla tavoitteellisia ja ne on hyvä suunnitella niin, että ne mahdollisuuksien mukaan tukevat myös asukaskuulemisten toteutusta. Hyvässä kahdensuuntaisessa yhteistyössä kunnalla on tahtotila ja mahdollisuus ottaa vastaan järjestöjen viestit ja kuulla toiveet.

4

Otetaan yhdistysten ja järjestöjen asiantuntemus käyttöön

Kunta hyödyntää alueella toimivien järjestöjen ja niiden jäsenistöjen eri aloihin ja alueeseen liittyvää osaamista ja asiantuntijuutta monipuolisesti kunnan kehittämiseen liittyvissä asioissa. Tämä voi tarkoittaa erilaisten kuulemisten järjestämistä, yhteiskehittämistä tai järjestöjen edustuksia kunnan valmisteluelimissä.

5

Solmitaan kumppanuussopimuksia järjestöjen kanssa

Kunta solmii kumppanuussopimuksia järjestöjen kanssa esimerkiksi palveluiden tuottamiseen, tilojen käyttöön ja tapahtumien järjestämiseen liittyen. Sopimuksessa sovitaan yhteisistä tavoitteista, toteutustavasta ja toiminnan rahoituksesta. Kumppanuussopimuksia voivat tehdä eri hallintokunnat ja ne hyväksytään päätöksenteossa.

Sopimukseen kirjatut asiat tuovat yhteistyölle selkeyttä ja jatkuvuutta. Sopimusyhteistyö perustuu keskinäiseen yhteistyöhön ja osapuolten sitoutumiseen toimintaan ja palvelujen tuottamiseen tavalla, joka hyödyttää kaikkia osapuolia. Yhdessä voidaan kehittää myös täysin uusia toimintamalleja.

6

Rakennetaan yhdessä kestävää tulevaisuutta

Varsinaissuomalaiset kunnat ovat yhdessä sitoutuneet kestävän kumppanuuden, vihreän ja reilun siirtymän sekä osallisuuden edistämiseen (Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+).

Käytännössä kunta voi edistää taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä alueellaan monin eri tavoin yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Kunta voi tuoda esiin omat tavoitteensa ja keskustella niistä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa ja kannustaa toimintaan, jolla tuetaan yhteisten tavoitteiden saavuttamista.

Järjestöjen ja yhdistysten kanssa voidaan myös kehittää yhteistyössä uusia ratkaisuja yhteiskunnallisiin tai ympäristöhaasteisiin hyödyntämällä järjestöjen asiantuntijuutta, kumppanuuksia ja resursseja.

Elinvoimaisessa kunnassa järjestöyhteistyö on dynaamista ja yhteisöllistä. Osallisuuteen tarvitaan tietoa, resursseja ja tahtoa – askelia, joilla yhteistyö konkretisoituu. Osallisuus toteutuu alueellisesti ja lähellä. Paikallinen kansalaisyhteiskunta on valmis yhteistyöhön kunnan kanssa.

